

Erik Siesby

LÆREBOG I

International privatret

Almindelig del
og formueret

JURIST- OG ØKONOM-
FORBUNDETS FORLAG

Lærebog i international privatret.

Almindelig del og formueret.

© 1983 by Jurist- og Økonomforbundets Forlag
Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse
eller mangfoldiggørelse af denne bog eller
dele heraf er ikke tilladt ifølge gældende
dansk lov om ophavsret.

Bogen er trykt hos Arne Olsen/ Mogsø, København

Printed in Denmark 1983

ISBN 87-574-4010-7

F O R O R D

Bogen er skrevet med henblik på at give studerende indblik i den internationale privatrets almene problemer og orientering i den internationale formueret. Emnernes karakter udelukker, at bogen kan være en elementær fremstilling af et sæt af regler. Der er lagt vægt på ikke blot at fremstille gældende dansk ret på grundlag af lovgivning og nyere retspraksis, men tillige at analysere nogle af den internationale privatrets vigtigste problemer og at vurdere mulige problemløsninger ud fra retspolitiske overvejelser.

København i maj 1983

Erik Siesby

Indhold

1. Den internationale privatrets almindelige del.

- 1.1. Indledning 8
 - 1.1.1. Den typiske lovvalgsregel 8
 - 1.1.2. Om behovet for en international privatret 9
 - 1.1.2.1. Retsforskelle 9
 - 1.1.2.2. Retsreglernes universelle formulering 10
 - 1.1.2.3. Domstolenes internationale kompetence 10
 - 1.1.2.4. Retsforholdenes flernationale tilknytninger 12
 - 1.1.3. Begrænsninger i anvendelse af fremmed ret 14
 - 1.1.4. Retspolitik 15
 - 1.1.4.1. Enhedsbedømmelsen og lighedsgrundsætningen 15
 - 1.1.4.2. De materielle retsreglers formål 16
 - 1.1.4.3. Forudseelighed 19
 - 1.1.4.4. Reale livsforhold 21
 - 1.1.4.5. Helhedsvurdering 21
 - 1.2. Strukturelle problemer 23
 - 1.2.1. De fire hovedspørgsmål 23
 - 1.2.2. Renvoisproblemet 26
 - 1.2.3. Kvalifikationsproblemet 34
 - 1.2.4. Præjudicielle spørgsmål 40
 - 1.2.5. Sammenfatning 49
 - 1.3. Grænsen mellem proces og materiel ret 50
 - 1.4. Ordre public 52
 - 1.5. Offentlig ret 55
 - 1.6. Domstolenes anvendelse af fremmed ret 61

2. International formueret

- 2.1. Kontraktstatuttet 75
 - 2.1.1. Oversigt over kontraktstatuttets problematik 75
 - 2.1.2. Indledning 77
 - 2.1.2.1. De enkle lovvalgsregler 77
 - 2.1.2.2. Den hypotetiske partsvilje 78
 - 2.1.2.3. Den individualiserende metode 79
 - 2.1.2.3.1. De enkelte tilknytningsmomenters vægt 83
 - 2.1.2.4. Løserekøbsloven 86
 - 2.1.2.5. EF-konventionen 86
 - 2.1.3. Kontraktstatuttets enhed 87
 - 2.1.3.1. Tvivl om statuttets omfang 87
 - 2.1.3.2. Radikal opdeling 88
 - 2.1.3.3. Tilblivelsesmangler 88
 - 2.1.3.4. EF-konventionen om lovvalget i kontraktsforhold 91
 - 2.1.4. Særstatutter 91
 - 2.1.4.1. Rets- og handleevne 92
 - 2.1.4.2. Bevisspørgsmål og processuelle spørgsmål 93
 - 2.1.4.3. Aftalens eksistens og gyldighed 93
 - 2.1.4.4. Formkrav 93
 - 2.1.4.5. Mellemmænd 95
 - 2.1.4.5.1. Relationerne mellem principalen og mellemanden 95
 - 2.1.4.5.2. Mellemandens evne til at forpligte principalen over for tredieemand ved retshandler 96
 - 2.1.4.5.3. Forholdet mellem mellemanden og tredieemand 98
 - 2.1.5. EF-konventionen om lovvalget i kontraktsforhold 100
 - 2.1.5.1. De generelle lovvalgsregler 101
 - 2.1.5.2. Realdebitors bopæl eller forretningssted 102
 - 2.1.6. Særregler for enkelte kontraktstyper 105
 - 2.1.6.1. Løserekøbsloven 105
 - 2.1.6.2. Arbejdsaftaler 109
 - 2.1.7. Partsautonomien 114
 - 2.1.7.1. Indledning 114
 - 2.1.7.2. Historie 114

- 2.1.7.2.1. Parternes hypotetiske vilje 115
- 2.1.7.2.2. Partshenvisningens retsgrundlag 115
- 2.1.7.2.3. Den inkorporerende virkning 116
- 2.1.7.2.4. Den fortrængende virkning 117
- 2.1.7.2.5. Batiffols lære 118
- 2.1.7.2.6. Haudeks "arkimediske punkt" 118
- 2.1.7.2.7. Den materielretlige partshenvisning 120
- 2.1.7.2.8. Den kollisionsretlige partshenvisning 121
- 2.1.7.2.9. Partshenvisningens tilblivelsesproblem 121
- 2.1.7.3. Partshenvisningernes meningsindhold 123
- 2.1.7.4. Grænser for partsautonomien 126
- 2.1.7.4.1. Vedtagelse af partshenvisninger 126
- 2.1.7.4.2. Vedtagelse af værnetingsklausuler 126
- 2.1.7.5. Betingelser for den fortrængende virkning 128
- 2.1.7.5.1. Retspraksis 128
- 2.1.7.5.2. Teori de lege ferenda 128
- 2.1.7.5.2.1. Afvejning af hensyn 128
- 2.1.7.5.2.2. Sondringen mellem kollisionsretlige og materielretlige partshenvisninger 129
- 2.1.7.5.2.3. De præceptive hensyn 130
- 2.1.7.5.3. Lokalisering 131
- 2.1.7.5.4. 'Dirigerede' kontrakter 131
- 2.1.7.5.5. 'Bona fide and legal' 133
- 2.1.7.5.6. Løsørekøbsloven 134
- 2.1.7.5.7. EF-konventionen og partsautonomien 135
- 2.1.7.5.8. EF-konventionens begrænsning partsautonomien 141
- 2.1.7.5.9. Internationalt præceptive regler 142
- 2.1.7.6. Værnetingsaftaler og EF-Domskonventionen 145
- 2.2. Den tinglige beskyttelse 152
- 2.2.1. Retspolitiske overvejelser 152
- 2.2.2. Substitutionsproblemet 154
- 2.2.3. Fast ejendom 158
- 2.2.4. Registreret skib og luftfartøj 160

- 2.2.5. Løsøre, fordringer og værdipapirer 160
- 2.2.6. Den tinglige beskyttelse af rettigheder i løsøre, der skifter situs efter rettighedens stiftelse 161
- 2.2.6.1. Litteratur 161
- 2.2.6.2. Retspraksis 162
- 2.2.6.3. Sammenfatning 172
- 2.2.7. Forudsætninger for at tillægge en fremmed rettighed tinglig beskyttelse 174
- 2.2.8. Krav til rettighedens fortsatte beståen i henhold til den nye lex rei sitae 175
- 2.2.9. Res in transitu 175
- 2.2.10. Rettigheder stiftet i forbindelse med eksporthandel 176
- 2.2.11. Overdragelse af ejendomsret ved normal handel med løsøre 176
- 2.2.12. Den nordiske konkurskonvention 179
- 2.3. Lovvalget vedrørende erstatning uden for kontraktsforhold 181
- 2.3.1. Historie 181
- 2.3.2. Erstatning i og uden for kontraktsforhold 1
- 2.3.3. Begrundelsen for lex loci delicti 182
- 2.3.4. Princippet begrænsning 183
- 2.3.4.1. Præcisering af deliktsstedet 183
- 2.3.4.2. Produktansvar 185
- 2.3.4.3. Miljøskader 186
- 2.3.4.4. Skadeforvoldelse på det åbne hav 189
- 2.3.4.5. Tilknytningen til deliktsstedet kan være relativt betydningsløs 190
- 2.3.4.6. Andre tilknytningsmomenter kan have overvægt 190
- 2.3.4.7. Lex communis 192
- 2.3.4.8. Den individualiserende metode 193
- 2.3.4.9. Særstatutter 198
- Bilag 1. Lov nr. 122 af 15. april 1964 om, hvilket lands retsregler der skal anvendes på løsørekøb af international karakter 200

Bilag 2. EF-konvention om, hvilken lov der skal
anvendes på kontraktlige forpligtelser,
åbnet for undertegnelse i Rom den 19.
juni 1980. 201

Danske domme 209

Norske og svenske domme 210

Sagregister 211

1. Den internationale privatrets almindelige del.